

Промене обавезне резерве у периоду од јануара 2005. године*)

Примена

Година	Месец	Промене обавезне резерве
2005.	Јануар	Девизна основица је проширена укључивањем обавеза по девизним кредитима од страних правних лица са роком доспећа до четири године и обавеза по инокредитима регистрованим после 31.12.2004. године.
	Април	Обавезе према зависним и повезаним банкама укључене су у основицу.
	Септембар	У девизну основицу укључени су сви инокредити са уговореним роком дужим од четири године, под условом да су уговори регистровани до 31.12.2004. године.
	Октобар	Основица за обавезну резерву се умањује за дугорочне стамбене кредите осигуране код Националне корпорације за осигурање стамбених кредита (НКОСК). Девизна основица је проширена за инообавезе по пословима које банка обавља у име и за рачун трећих лица.
	Новембар	Динарска штедња прикупљена у периоду 31.10 - 6.11.2005. године је изузета из динарске основице.
	Децембар	Девизна основица је проширена укључивањем обавеза по девизној штедњи положеној код банака после 30.06.2001. године (укинута минимална девизна ликвидност). Девизна штедња положена код банке у периоду 1 - 7.11.2004. и 31.10 - 6.11.2005. године изузета је из девизне основице.
2006.	Април	Девизна основица је проширена укључивањем девизних субординираних обавеза.
	Септембар	Обавеза банке да дневно стање издвојене динарске, односно девизне обавезне резерве буде на нивоу не мањем од 80% обрачунате обавезне резерве смањена је на 50%.
	Новембар	Укинута обавеза банке да дневно стање издвојене динарске, односно девизне обавезне резерве буде на нивоу не мањем од 50% обрачуног износа - увођење могућности упрочевања обавезне резерве током обрачуног периода.
2007.	Јануар	Обрачун и издвајање девизне обавезне резерве врши се у еврима. Изузетно, због показатеља девизног ризика, девизна обавезна резерва може да се издваја и у САД доларима.
	Новембар	Орочени девизни штедни улози положени у периоду 31.10 - 7.11.2007. године до истека периода орочавања изузети су из девизне основице.
2008.	Мај	Измена периода обавезне резерве - обрачун обавезне резерве врши се 17. у месецу, а обрачуни период траје од 18. у месецу до 17. у наредном месецу.
		Укључивање и нерадних дана у обрачун и издвајање обавезне резерве.
		Камата по основу обавезне резерве обрачунава се и плаћа, односно наплаћује у валути у којој се врши издвајање обавезне резерве.
	Октобар	10% обрачунате девизне обавезне резерве се издваја у динарима.
Октобар	20% обрачунате девизне обавезне резерве се издваја у динарима.	
Новембар	Обавезна резерва се не обрачунава на позитивну разлику између стања обавезе по основу депозита и кредита примљених из иностранства из претходног календарског месеца и њиховог стања из септембра 2008. године. Обавезна резерва се не обрачунава на позитивну разлику између дела девизне основице коју чине субординиране обавезе из претходног календарског месеца и тог дела основице из септембра 2008. године.	
Децембар	Закључно са обрачуном обавезне резерве на дан 17. марта 2010. године: - део динарске основице који се односи на обавезе по депозитима и кредитима примљеним из иностранства чини просечно дневно књиговодствено стање тих обавеза у септембру 2008. године ако је просечно дневно књиговодствено стање тих обавеза у претходном календарском месецу мање од њиховог стања у септембру 2008. године; - део девизне основице који се односи на обавезе по депозитима и кредитима примљеним из иностранства и део девизне основице који се односи на субординиране обавезе чини просечно дневно књиговодствено стање тих обавеза у септембру 2008. године ако је просечно дневно књиговодствено стање тих обавеза у претходном календарском месецу мање од њиховог стања у септембру 2008. године. - 40% обрачунате девизне обавезне резерве се издваја у динарима.	

2009.	Март	Обавезе у динарима и девизама по основу депозита и кредита примљених из иностранства у периоду 1.10.2008 - 31.12.2010. године, изузете су из динарске, односно девизне основице. Динарска, односно девизна основица умањује се за кредите за инвестиције и потрошачке кредите одобрене у складу с Програмом Владе РС.
	Мај	У складу са Одлуком о посебним мерама подршке финансијској стабилности земље, банкама које испуњавају прописане услове омогућено је да 35% обрачунате девизне обавезне резерве издвајају у динарима (уместо 40% колико је прописано важећом одлуком о обавезној резерви).
	Јун	Динарска, односно девизна основица умањује се за кредите за одржавање ликвидности и финансирање трајних обртних средстава одобрене после 30.04.2009. године, у складу с Програмом Владе РС, с тим да то умањење не може бити веће од прираста укупних кредита одобрених привреди . Изузетак од обавезе банака да 40% обрачунате обавезне резерве у еврима издвајају у динарима је обрачуната девизна обавезна резерва по основу девизних средстава која даваоци лизинга држе код банке, која чини 100% обрачунате обавезне резерве у еврима по том основу.
	Јул	У складу са Одлуком о посебним мерама подршке финансијској стабилности земље, банкама које испуњавају прописане услове омогућено је да 30% обрачунате девизне обавезне резерве издвајају у динарима (уместо 40% колико је прописано одлуком о обавезној резерви).
	Октобар	У складу са Одлуком о посебним мерама подршке финансијској стабилности земље, банкама које испуњавају прописане услове омогућено је да 25% обрачунате девизне обавезне резерве издвајају у динарима (уместо 40% колико је прописано одлуком о обавезној резерви).
Новембар	У складу са Одлуком о посебним мерама подршке финансијској стабилности земље, банкама које испуњавају прописане услове омогућено је да 20% обрачунате девизне обавезне резерве издвајају у динарима (уместо 40% колико је прописано одлуком о обавезној резерви).	
2010.	Април	Девизна основица проширена је укључивањем динарских обавеза индексираних девизном клаузулом, тј. динарску основицу чине само неиндексирани динарске обавезе. Обавезе према међународним финансијским институцијама, као и субординиране обавезе које се укључују у допунски капитал банке изузете су из основице. Привремено су (до 31.12.2013. године) изузете из основице обавезе по динарским и девизним депозитима и кредитима примљеним из иностранства у периоду 1.10.2008 - 31.3.2010. године, и то до првобитно утврђеног рока доспећа. У прелазном периоду (18.4 - 17.5.2010. до 18.1 - 17.2.2011. године) вршено је постепено усклађивање обрачуна и издвајања обавезне резерве, увођењем категорије базне девизне обавезне резерве (обрачуната девизна обавезна резерва на дан 17.3.2010. године, умањена за обрачунату обавезну резерву по основу лизинга и увећана за обрачунату обавезну резерву по основу индексираних динарских обавеза). Базна девизна обавезна резерва може да се умањи за 25% прираста одређених кредита (дугорочни стамбени кредити осигурани код НКОСК и кредити одобрени у складу са Програмом Владе РС) у односу на стање тих кредита на дан 28.2.2010. године. За други део прелазног периода (18.2 - 17.3. и 18.3 - 17.4.2011. године) регулисано је постепено усклађивање обавезе издвајања девизне обавезне резерве (нова одлука о обавезној резерви усвојена у јануару 2011. године изменила је методологију усклађивања). Обрачун и издвајање девизне обавезне резерве по основу средстава која даваоци лизинга држе на посебном рачуну код банке регулисан је посебном одлуком.
	Новембар	Орочена динарска штедња прикупљена у периоду 31.10 - 8.11.2010. године, изузета је од динарске основице, под условом да није индексирана девизном клаузулом.
2011	Фебруар	Извршена рочна диференцијација стопа динарске и девизне обавезне резерве у смислу виших стопа обавезног издавајања на обавезе до две године у односу на стопе које се примењују на обавезе преко две године. У динарима се издваја 15% девизне обавезне резерве обрачунате на обавезе са уговореном рочношћу до две године, односно 10% девизне обавезне резерве обрачунате на обавезе са уговореном рочношћу преко две године. У прелазним периодима (18.2 - 17.3. и 18.3 - 17.4.2011. године), постепено су усклађивани обрачун и издвајање обавезне резерве. Обрачуната девизна обавезна резерва умањује се за 25% прираста кредита одобрених у складу са Програмом Владе РС (за инвестиције и за одржавање ликвидности, финансирање трајних обртних средстава и извозне послове) у односу на стање тих кредита 13.01.2011. године.
	Август	У обрачун прираста кредита одобрених у складу са Програмом Владе РС (за инвестиције и за одржавање ликвидности, финансирање трајних обртних средстава и извозне послове) укључују се само кредити одобрени до 30.06.2011. године, и то до првобитно уговорених рокова њиховог доспећа.

2012	Април	У динарима се издваја 20% девизне обавезне резерве обрачунате на обавезе са уговореном рочношћу до две године, односно 15% девизне обавезне резерве обрачунате на обавезе са уговореном рочношћу преко две године.
	Јун	Обавезе у динарима, односно девизама по основу средстава финансијске подршке које је обезбедила Агенција за осигурање депозита изузете су из динарске, односно девизне основице. У динарима се издваја 27% девизне обавезне резерве обрачунате на обавезе са уговореном рочношћу до две године, односно 19% девизне обавезне резерве обрачунате на обавезе са уговореном рочношћу преко две године.
	Август	У динарима се издваја 32% девизне обавезне резерве обрачунате на обавезе са уговореном рочношћу до две године, односно 24% девизне обавезне резерве обрачунате на обавезе са уговореном рочношћу преко две године.
	Септембар	Брише се одредба да банке не обрачунавају обавезну резерву на износ девизних средстава која даваоци лизинга држе на посебном рачуну отвореном код банке, јер престаје да важи Одлука о обавезној резерви банака код Народне банке Србије по основу девизних средстава која даваоци лизинга држе на посебном рачуну отвореном код банке.
	Новембар	Додаје се одредба да Извршни одбор Народне банке Србије може да одлучи да, у одређеном периоду, обавезну резерву не обрачунава банка која је, у складу са законом којим се уређује преузимање имовине и обавеза одређених банака ради очувања стабилности финансијског система Републике Србије, преузела обавезе банке преносиоца, и то на укупан износ или део износа презетих обавеза у динарима и девизама по којима је банка преносилац била дужна да обрачунава обавезну резерву.
2013	Јул	Обавезе по динарским и девизним депозитима и кредитима примљеним из иностранства у периоду од 1.10.2008. до 31.3.2010. године које су (од априла 2010. године) изузимане из основице до првобитно утврђеног рока доспећа, а најкасније до 31.12.2013. године, изузимаће се из основице најкасније до 31.12.2014. године.
2014	Новембар	У динарима се издваја 34% девизне обавезне резерве обрачунате на обавезе са уговореном рочношћу до две године, односно 26% девизне обавезне резерве обрачунате на обавезе са уговореном рочношћу преко две године. Банке плаћају камату на износ просечно издвојене девизне обавезне резерве у обрачунском периоду који је већи од обрачунате девизне обавезне резерве.
	Децембар	У динарима се издваја 36% девизне обавезне резерве обрачунате на обавезе са уговореном рочношћу до две године, односно 28% девизне обавезне резерве обрачунате на обавезе са уговореном рочношћу преко две године.
2015	Јануар	У динарима се издваја 38% девизне обавезне резерве обрачунате на обавезе са уговореном рочношћу до две године, односно 30% девизне обавезне резерве обрачунате на обавезе са уговореном рочношћу преко две године.
2018	Октобар	Дневно стање издвојене динарске обавезне резерве јесте збир дневних стања динарских средстава на текућем рачуну и RTGS-IPS рачуну банке. Брисане су одредбе одлуке које су имале временски ограничено дејство и које више немају важење. Прецизиране су одредбе одлуке које се односе на изузетак из обрачуна по основу средстава примљених од међународних финансијских организација, влада и финансијских институција, као и на право Извршног одбора Народне банке Србије да, ради очувања и јачања стабилности финансијског система Републике Србије, може да одлучи да банка у одређеном периоду не обрачунава обавезну резерву на укупне обавезе или на део обавеза.
2023	Септембар	У динарима се издваја 46% девизне обавезне резерве обрачунате на обавезе са уговореном рочношћу до две године, односно 38% девизне обавезне резерве обрачунате на обавезе са уговореном рочношћу преко две године. Укинута је обавеза банака да плаћају камату на износ просечно издвојене девизне обавезне резерве у обрачунском периоду који је већи од обрачунате девизне обавезне резерве.

*) У посматраном периоду на снази су били:

I Одлука о обавезној резерви банака код Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 48/2004, 86/2004, 90/2004, 136/2004, 46/2005, 69/2005, 77/2005, 80/2005, 86/2005, 91/2005, 95/2005, 102/2005, 109/2005, 28/2006, 39/2006, 49/2006, 73/2006 и 96/2006) и Упутство за спровођење Одлуке о обавезној резерви банака код Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 20/2004, 61/2004, 12/2005, 24/2005, 25/2005, 29/2005, 33/2005, 4/2006, 5/2006 и 10/2006);

II Одлука о обавезној резерви банака код Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 116/2006, 3/2007, 31/2007, 93/2007, 35/2008, 94/2008, 100/2008, 107/2008, 110/2008, 112/2008, 12/2009, 39/2009, 44/2009, 47/2009 и 111/2009) и Упутство за спровођење Одлуке о обавезној резерви банака код Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 116/2006, 95/2007, 44/2008, 68/2008, 100/2008, 103/2008, 120/2008, 16/2009, 40/2009, 45/2009, 50/2009 и 111/2009);

III Одлука о обавезној резерви банака код Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 12/2010 и 78/2010) и Упутство за спровођење Одлуке о обавезној резерви банака код Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 17/2010, 67/2010 и 81/2010);

IV Одлука о обавезној резерви банака код Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015 и 102/2015) и Упутство за спровођење Одлуке о обавезној резерви банака код Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 8/2011, 43/2011, 57/2012, 65/2013, 118/2013, 127/2014, 141/2014 и 114/2017);

V Одлука о обавезној резерви банака код Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 76/2018 и **77/2023**) и Упутство за спровођење Одлуке о обавезној резерви банака код Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 76/2018, 21/2019, 102/2020, 3/2021, 66/2021 и **77/2023**).